

Det matematisk-naturvitenskapelige
fakultet

Referanse

2011/1938-ODF

Dato

11.03.2011

Utdanningsmelding 2010 - Institutt for biologi

Viser til brev fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet der instituttet blir bedt om å utarbeide forsknings-, forskningsutdannings- og utdanningsmelding for 2010. Institutt for biologi sender med dette sin Utdanningsmelding for 2010.

Status 2010

BIO har god rekruttering til både bachelor-, og PhD-utdanningen. Rekrutteringen til mastergradene var i 2010 dårligere enn tidligere år, og instituttet vil iverksette tiltak for å bedre rekrutteringen, særlig av interne studenter. Gjennomføringen på master- og PhD-nivå er god, mens den for bachelorstudentene kan bedres.

Instituttet har i løpet av 2010 arbeidet målrettet med revideringen av bachelorprogrammene og disse vil fremstå i helt ny drakt fra 2011.

BIO har i overkant av 75 emner i sin portefølje og 69 av disse ble undervist i 2010. Total studiepoengproduksjon for emner i 2010 var 14 695, og det ble avlagt totalt 1557 emneeksamener. Det er liten endring i antall emner og produksjonen av studiepoeng fra tidligere år. Totalt 52 masterkandidater ble uteksaminert i 2010 (inkludert Fiskehelse). Total produksjon i 2010 for instituttet var 17 895 studiepoeng.

Nøkkeltall for BIOs undervisningsaktivitet er vedlagt med enkeltkommentarer ved de enkelte tabeller.

Strategi for utdanningskvalitet

I BIOs strategiplan er utdanning nevnt som ett av fire prioriterte innsatsområder:

Utdrag fra strategiplanen:

Med utgangspunkt i instituttets faglige styrker har BIO fire prioriterte innsatsområder:

BIO vil

- 1. bidra til å finne svarene på biologiens store uløste spørsmål, med evolusjonære, utviklingsbiologiske og økologiske prosesser i fokus*

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for biologi
Telefon 55584400
Telefaks 55584450

Postadresse
Postboks 7803
5020 Bergen

Besøksadresse
Thormøhlens gate 53A
Bergen

Saksbehandler
Oddfrid T. Kårstad Førland
55582224

2. være en hovedaktør i marin biologisk forskning nasjonalt og internasjonalt gjennom hele forskningskjeden fra molekylære prosesser til akvakultur og oseanografi, fra genom til biom
3. bidra til å forstå effektene av globale endringer på arter og økosystemer (klima, habitatendringer, miljøforurensning, ressursutnyttelse), blant annet basert på nordområdeforskning og gjennom globale komparative studier
4. **gjennom forskningsbasert utdanning innenfor disse områdene utdanne høyt kvalifiserte kandidater på bachelor-, master- og PhD-nivå som kan gå inn i rollen som morgendagens ledere innen forskning, utdanning, industri og samfunn**

....

Innsatsområde 4: Utdanning

Gjennom våre studieprogram vil BIO utdanne kompetente biologer med bred faglig forankring som er godt rustet til å ta rollen som framtidens ledere i forskning, utdanning, industri, forvaltning og samfunn forøvrig. Med basis i forskning av høy internasjonal kvalitet vil BIO gi studentene et modell-, metode- og begrepsapparat som gjør dem i stand til å anvende biologiske teorier og prinsipper på en analytisk måte, og samtidig generelle ferdigheter i å løse komplekse problemstillinger. Ved å gå i dybden vil vi gi studentene mulighet til å tilegne seg fagkunnskap, trene akademiske og generelle ferdigheter og utvikle forsknings- og yrkesetiske holdninger.

For å følge opp disse ambisjonene har vi revidert og modernisert vår bachelorutdanning med virkning fra høsten 2011. Masterprogrammene vil gjennomgå en tilsvarende revisjon i strategiperioden for å kunne tilby en moderne og fremtidsrettet biologiutdanning.

Forskerutdanningen er en av BIOs kjerneaktiviteter, der PhD-kandidatenes eget forskningsarbeid sammen med opplæringsdelen utgjør hovedkomponentene. Forskerutdanningen foregår primært i forskningsgruppene, supplert av spesialiserte kurs, forskerskolene, og eksterne fagmiljø, men også gjennom deltakelse på internasjonale konferanser, seminarer, workshops og forskningsopphold.

BIO har som overordnet mål at høy kvalitet skal være det fremste kjennetegnet i alle aspekter av instituttets utdanningstilbud fra bachelor til PhD, med høyt læringsutbytte og godt læringsmiljø i fokus.

Strategi for utdanningskvalitet

BIO skal utdanne kandidater på bachelor-, master- og PhD-nivå som er høyt kvalifiserte og godt forberedt til å møte sin rolle som morgendagens ledere innen forskning, utdanning, industri og samfunn. Gjennom sitt daglige virke skal studentene sosialiseres inn i en fagkultur preget av kvalitet, faglige ambisjoner og høy etisk standard.

Styrke utdanningsprogrammene i biologi

- Utvikle fremtidsrettete og innovative studieprogram
- Styrke felt- og laboratorieundervisningen i grunnutdanningen
- Styrke fokus på det vitenskapelige håndverket i undervisningen (empiriske og teoretiske metoder, dyreetikk, god siteringspraksis og generelle forskningsetiske krav til åpenhet, kvalitet, etterrettelighet)
- Fremme fremragende undervisning og veiledning
- Arbeide målrettet for et Senter for fremragende utdanning (SFU) på BIO
- Opprette og bruke et faglig rådgivende utvalg for utdanning (Educational Advisory Board)

- *Fremme integreringen av bachelorstudentene i instituttet og forskningen vår*
- *Fremme studentaktiv forskning og prosjektoppgaver i bachelor-programmet, også for å styrke rekrutteringen av masterstudenter*
- *Styrke forskningsgruppens rolle i masterutdanningen og rekrutteringen til masterprogrammene*
- *Bruke II-er-stillinger aktivt for å utnytte den totale kompetansen i bergensmiljøet og andre sterke samarbeidspartnere inn mot BIOs undervisning*
- *Styrke nettverk med industri og forvaltning for å kunne tilby studentene nærings- og forvaltningsrelaterte oppgaver og prosjekter*

Strategien skildrer BIOs satsning på utdanning over lang tid, og i 2011 vil vi særlig sette fokus på tiltak skildret under.

- **Opstart av nye bachelorgrader**

Fra og med høsten 2011 vil studenter tatt opp på våre bachelorgrader følge en helt ny studieplan. Det første av de sentrale BIO-emnene i bachelorgraden vil gå for første gang i 2011, og det blir nødvendig og viktig å sikre et godt støtteapparat og gode rammer for våre undervisere og studenter. BIO vil legge vekt på at våre nye bachelorstudenter skal føle seg velkomne og bli tatt godt i mot. MN-fakultetet har utviklet et svært godt opplegg for mottak av nye studenter, og BIOs studenter vil delta her. Siden våre studenter ikke følger et "vanlig" MN-førstesemester vil det være ekstra viktig for BIO å følge opp og samarbeide godt med fakultetet om studentmottaket.

Å legge stor vekt på kvalitet i undervisningen i bachelorgraden vil ikke bare gi studentene et bedre utdanningstilbud, men vil også virke mot frafall fra studiet. God undervisning på lavere grad vil også motivere studentene til å fortsette hos oss, og ha en god effekt på rekruttering til mastergradene våre.

- **Revisjon av masterprogrammene og tilhørende emner**

Prosessen med å revidere instituttets utdanningstilbud fortsetter med master programmene og tilhørende spesialiserings- og valgemner. Dette vil instituttet jobbe med fram mot fristen for store studieplanendringer i oktober 2011.

- **Evaluering og kvalitetssikring**

BIO har fått støtte til sitt forslag om en alternativ ordning for programsensur for våre studieprogram. BIO vil i løpet av 2011 få på plass et *Educational advisory board* som skal gjennomføre en ekstern evaluering av vårt utdanningstilbud. Programstyret vil diskutere og forslå medlemmer til komiteen og spesielle fokusområder for evalueringen.

I løpet av 2011 vil instituttet ta i bruk SurveyXact som hovedverktøy for evaluering i de større emnene. Svarprosenten på studentevalueringene har vært svært lav, og vi håper at vi gjennom å bruke et lett tilgjengelig system kan øke deltakelsen fra studentene. Det er også svært viktig at underviserne understreker viktigheten av evalueringene. Mye av emneevalueringen har foregått mellom underviser og studentene, både skriftlig på skjema og muntlig gjennom møter eller direkte dialog. Vi ønsker å sette denne gode evalueringspraksisen i system.

Evalueringene for våren 2011 vil bli oppsummert og presentert for underviserne på et evalueringsmøte ved starten av høstsemesteret.

- **Rekruttering til mastergrad**

Vi ønsker å bedre rekrutteringen til BIOs mastergrader. Søkertallene for 2010 var lavere enn tidligere år, og vi ser særlig lave søkertall fra egne bachelorstudenter. MN-fakultetets masteruke er et godt tiltak for å få ut informasjon og vekke nygjerrighet blant våre bachelorstudenter. BIO arrangerer i forbindelse med MNF sitt arrangement BIOs masterdag, der bachelorstudentene får møte forskningsgruppene og høre om mulige masterprosjekt. BIO jobber også med å

bedre informasjonen på eksternweb for potensielle masterstudenter. Fokus vil være på å synliggjøre ulike masterprosjekter gjennom forskningsgruppene sine nettsider, og å vise bredden i vårt mastertilbud.

Synliggjøring av jobb- og karrieremuligheter for masterkandidater er viktig for rekrutteringen til mastergradene. Vil jobbe med å kartlegge jobbmuligheter og synliggjøre disse for studentene.

Biologiske fagutvalg (BFU) planlegger en karrieredag for biologer i løpet av året. Dette er et tiltak som BIO setter stor pris på og vi vil støtte BFU i planlegging og gjennomføring av arrangementet.

Det er nevnt under tiltak for å styrke utdanningsprogrammene ved BIO at vi vil jobbe målrettet for et Senter for fremragende utdanning (SFU) på BIO. Dette er et langsiktig mål for BIO, og mer konkrete planer vil baseres på erfaringer med ny studieplan for bachelorgradene og tilbakemeldinger fra ekstern evaluering ved EAB.

Spesielle utfordringer – integrering av bachelorstudenter

Etter samlokalisering av instituttet på Marineholmen har BIO fått nye utfordringer når det gjelder å skape gode kontaktflater mellom bachelorstudentene og instituttet. Det er ingen leseplasser for laveregradsstudenter på Marineholmen, og selv om vi i våre nye lokaler kan gjennomføre større labkurs i BIO-byggene kan vi ikke tilby studentene leseplass eller kollokvierom. Vi mener at både for å hindre frafall og å rekruttere til mastergrad er det viktig at studentene har en tilknytning og tilhørighet til instituttet. Dette er vanskelig å gjennomføre når studentene må oppholde seg andre steder store deler av tiden. Det er et stort behov og ønske fra våre bachelorstudenter at det blir opprettet leseplasser og kollokvierom/øyer på Marineholmen.

Annet

BIO har deltatt i prosjektet "Akademisk skriving fra bachelor til ph.d.". Professor Karen Lunsford har holdt 4 workshops på instituttet om akademisk skriving med ulike tema:

- Academic Writing for Grads, Postdocs, and Faculty
- Scientific writing for PhD students.
- Small Changes, Big Results: Easy Ways to Include More Writing in Science Courses
- Solutions for Plagiarism

Prosjektet er nå avsluttet, men noen midler gjenstår og BIO har foreslått to mindre prosjekt med skriving inkludert i kursene BIO300 og BIO100.

BIO er sammen med 8 andre skandinaviske universitet med på å planlegge en felles nordisk mastergrad i biodiversitet og systematikk. Prosjektet har fått støtte av SiU til utviklingsfasen, og vi er nå i gang med planleggingen (se sak 2010/10274 for prosjektsøknad og beskrivelse).

Vennlig hilsen

Anders Goksøy
Instituttleder

Andreas Steigen
Programstyreleder

Oddfrid Førland
Studieleder